

**A Magyar Köztisztviselők és Közalkalmazottak
Szakszervezetének**

SZTRÁJK- ÉS SZTRÁJKALAP SZABÁLYZATA

A munkavállalókat gazdasági és szociális érdekeik biztosítására megilleti a sztrájk joga.

A közalkalmazottak és a Munka Törvénye hatálya alá tartozók sztrájkjogát a sztrájkról szóló 1989. évi VII. törvény (1. sz. melléklet), míg a köztisztviselőket az 1994. január 13-án a Kormány és az Érintett szakszervezetek között létrejött Megállapodás (2.sz.melléklet) szabályozza.

Az Országos Választmány a sztrájkszabályzattal az MKKSZ egészére

- iránymutatást ad a sztrájk törvény és a Megállapodás rendelkezéseinek értelmezésére, alkalmazására;
- meghatározza a sztrájkbizottság feladatait;
- rendelkezik a sztrájkalap felhasználásáról.

Megjegyzés:

Az MKKSZ működési köréhez tartozó köztisztviselők, közalkalmazottak, munkavállalók, illetve szakszervezeti szervek sztrájkjogának gyakorlását szabályozó előírások különbözősége miatt az eltéréseket

(MT – Kjt) – Munka Törvénykönyve és közalkalmazottak

(Ktv) – köztisztviselők

rövidítésekkel jelöljük.

ALAPELVEK

1./ (Mt – Kjt) A sztrájk és a sztrájk kezdeményezésének joga a munkavállalói közösségeket és a szakszervezeteket külön-külön, önállóan is megilleti.

(Ktv) A sztrájk kezdeményezésének joga kizárólag a Megállapodást aláíró, valamint az ahhoz csatlakozó szakszervezeteket, továbbá azok munkahelyi szervezeteit illeti meg.

2./ A sztrájk az érdekérvényesítés legkeményebb eszköze.

3./ A sztrájkban való részvétel önkéntes. A részvételre, vagy az attól való tartózkodásra senki nem kényszeríthető.

(Ktv) A közszolgálati jogviszonyt alapvetően érintő munkáltatói jogkört (kinevezés, felmentés, fegyelmi eljárás megindítása, stb.) gyakorló köztisztviselő számára tilos a sztrájk.

4./ A sztrájkjog gyakorlása során a munkáltatóknak és a munkavállalóknak, illetve a szakszervezeteknek és a munkáltatóknak együtt kell működniük. A sztrájkjoggal visszaélni tilos.

5./ A sztrájkjog gyakorlása csak törvényes keretek között, jogszerűen történhet.

6./ A jogszerű sztrájkban résztvevőkkel szemben a munkabeszüntetés befejezését célzó kényszerítő eszköz alkalmazása tilos.

7./ Annál a munkáltatónál, amely a lakosságot alapvetően érintő tevékenységet végez, csak úgy gyakorolható a sztrájk, hogy az ne gátolja a még elégséges szolgáltatások teljesítését. Az ezzel összefüggő feltételek meghatározása a sztrájkot megelőző egyeztetés tárgyát képezi.

8./ A sztrájk ideje alatt az ellenérdekű felek kötelesek gondoskodni a személy- és vagyonvédelemről.

A SZTRÁJK JOGSZERŰSÉGE

1./ A sztrájkot kezdeményező szakszervezetek, munkavállalói közösségek kiemelt figyelmet kell fordítsanak arra, hogy a sztrájkjelzés megfeleljen a sztrájktörvényben és a Megállapodásban foglaltaknak.

2./ Jogellenes a sztrájk, ha:

- nem a munkavállalók gazdasági és szociális érdekeinek biztosítása végett kezdeményezik;
- sérült az abban való részvétel önkénységének elve;
- olyan munkáltatói intézkedés, vagy mulasztás ellen irányul, melynek megváltoztatása bírósági hatáskörbe tartozik;
- (Mt – Kjt) a kollektív szerződésben leírtak megváltoztatása érdekében indul a kollektív szerződés hatályának ideje alatt;
- az életet, az egészséget, a testi épséget, vagy a környezetet közvetlenül és súlyosan veszélyeztetné, vagy elemi kár elhárítását gátolná;
- (Ktv) az ügyfeleket akadályozná halaszthatatlan ügyeik intézésében;
- (Ktv) országos és helyi választás, népszavazás lebonyolítását akadályozná;
- (Ktv) veszélyeztetné az ország honvédelmi, katasztrófavédelmi feladatainak ellátását;
- (Ktv) meghiúsítaná az Országgyűlés, a Kormány és az önkormányzati képviselő-testület/közgyűlés jelentős társadalmi kihatású döntéseinek teljesítését.

BÍRÓSÁGI ÚT

1./ Az kérheti a sztrájk jogszerűségének, illetve jogszerűtlenségének megállapítását, akinek ehhez jogi érdeke fűződik. A kérelmet a kérelmező székhelye szerint illetékes munkaügyi bírósághoz kell benyújtani.

2./ A munkaügyi bíróság nem peres eljárásban öt napon belül határoz. A végzés ellen fellebbezésnek van helye.

3./ (Ktv) A munkaügyi bíróság döntéséig a köztisztviselők kötelesek munkaköri kötelezettségeiknek eleget tenni.

A SZTRÁJK SZERVEZÉSE

1./ Sztrájk szervezhető:

- munkahelyei;
- települési, megyei (fővárosi);
- országos (részleges vagy teljes)

szinteken.

2./ Munkahelyi szinten – jelen szabályzat figyelembevételével – az MKKSZ szervezeteinek sztrájk szabályzatot kell készíteni, és megállapodást kötni a munkáltatóval a még elégséges szolgáltatások köréről, létszámgigényéről (3.sz.melléklet).

3./ Települési, megyei (fővárosi) szinten szervezett sztrájk esetén a részletekről az abban közreműködőknek kell kölcsönösen megállapodniuk.

4./ Országos szintű teljes sztrájk kezdeményezéséről az MKKSZ Országos Választmánya határoz. A döntést meg kell előznie a munkahelyek és a munkahelyi szervezetek körében lebonyolítandó szavazásnak.

Országos teljes sztrájk akkor kezdeményezhető, ha abban az MKKSZ működési köréhez tartozó intézmények köztisztviselőinek, közalkalmazottainak, valamint munkavállalóinak minimum 60 %-a előzetesen jelzi részvételi szándékát.

A minimum 60 %-os részvételi szándék valamennyi sztrájk előkészítésekor főszabályként kezelendő.

5./ Országos részleges sztrájkot kezdeményezhetnek az MKKSZ országos szakmai tanácsai, a köztisztviselők, a közalkalmazottak, a munkavállalók külön-külön is.

A SZTRÁJKOT MEGELŐZŐ EGYEZTETÉS

1./ A sztrájkot megelőző egyeztető eljárást először annál a szervnél kell lefolytatni, ahol a sztrájkot kezdeményezték.

2./ (Mt – Kjt) A vitatott kérdést érintő egyeztetésre hét munkanap áll rendelkezésre. Amennyiben a sztrájkkövetelésben érintett munkáltató nem határozható meg, az egyeztető eljárásban résztvevő képviselőt a Kormánynak öt napon belül ki kell jelölnie. Több munkáltatót érintő sztrájk esetében kérelemre a munkáltatók kötelesek képviselőjüket kijelölni.

(Ktv) A helyi egyeztető eljárást a kezdeményezést követő három munkanapon belül meg kell kezdeni. Közigazgatási szerv esetében, ha a tárgyalások hét munkanapon belül nem vezetnek eredményre, a felek illetékes miniszteri szintű egyeztetést kezdeményeznek. Ezen az egyeztetésen a sztrájkot kezdeményező szervezet és annak legmagasabb szintű szervének

képviselői, valamint az érintett közigazgatási szerv és a miniszter által kijelölt képviselők vesznek részt.

Több önkormányzat azonos feladatot ellátó köztisztviselője azonos követelése esetén az egyeztető eljárásban – felkérésre – a miniszter közvetítő szerepet tölt be. A szakszervezet az egyeztető eljárásba bevonhatja az országos önkormányzati érdekvédelmi szövetségeket.

FIGYELMEZTETŐ SZTRÁJK

- 1./ A sztrájkot megelőző egyeztetési eljárás ideje alatt egy alkalommal tartható sztrájk, de annak időtartama a két órát nem haladhatja meg.
- 2./ A figyelmeztető sztrájk időpontját 24 órával korábban az érintettek tudomására kell hozni.
- 3./ A figyelmeztető sztrájk ideje alatt az abban résztvevőknek a munkahelyen kell tartózkodniuk.

A SZTRÁJK MEGKEZDÉSE

1./ (Mt – Kjt) A sztrájk megkezdhető, ha a vitatott kérdést érintő egyeztető eljárás hét munkanapon belül nem vezet eredményre, vagy az egyeztető eljárás a sztrájkot kezdeményezőnek fel nem róható ok miatt nem jött létre.

(Ktv) A sztrájk akkor kezdhető meg, ha a vitatott kérdésben a közigazgatási szerv esetében a miniszteri szintű, önkormányzat esetében a helyi érdekegyeztető eljárás a kezdeményezéstől számított kilenc munkanapon belül nem vezet eredményre.

2./ A sztrájk ideje alatt az érintett feleknek a vitás kérdések rendezése érdekében az egyeztetést tovább kell folytatniuk.

3./ A sztrájk időtartamának nincs törvényi behatárolása.

SZOLIDARITÁSI SZTRÁJK

1./ (Mt – Kjt) A szakszervezeteket megilleti a szolidaritási sztrájk joga. Ez esetben az előzetes egyeztetés mellőzhető.

2./ (Ktv) Szolidaritási sztrájkot a közigazgatási szervek köztisztviselői gazdasági és szociális érdekei érvényesítésén kívül nem kezdeményezhetnek a szakszervezetek.

A SZTRÁJK BEFEJEZÉSE

1./ A sztrájk befejezéséről a kezdeményező szakszervezeti testület (munkavállalói kollektíva) egyszerű szótöbbséggel határoz.

2./ A sztrájk befejezéséről szóló döntést írásba kell foglalni, amely tartalmazza:

- a sztrájk eredményét/eredménytelenségét;
- a befejezés időpontját;
- a kötött megállapodás tartalmát.

A SZTRÁJKBAN RÉSZTVEVŐK JOGOSULTSÁGAI ÉS VÉDELME

- 1./ A jogszerű sztrájkban résztvevőket a sztrájk idejére is megilleti a munka-, a közalkalmazotti- és a közszolgálati jogviszonyból eredő jogosultságok, a társadalombiztosítási szabályok szerinti juttatások.
- 2./ A sztrájk miatt kiesett munkaidőre – eltérő megállapodás hiányában – a résztvevőket díjazás és a munkavégzés idején járó egyéb juttatás nem illeti meg.
- 3./ A sztrájkától tartózkodókat a díjazás akkor is megilleti, ha a sztrájk miatt munkát végezni nem tudnak.
- 4./ A jogszerű sztrájkban résztvevőkkel szemben tilos hátrányos intézkedést tenni, magatartásuk nem minősíthető a jogviszonyukból eredő kötelezettségek megszegésének.

A SZTRÁJKKAL OKOZOTT KÁROK VISELÉSE

- 1./ Jogszerű sztrájk esetében az abból keletkezett kár megtérítése sem a kezdeményező szakszervezettől, sem a sztrájkban résztvevőktől nem követelhető.
- 2./ Jogellenes sztrájk esetén a kezdeményező a polgári jog általános szabályai szerint vétkességi alapon felel a sztrájk által okozott kárért.
- 3./ A sztrájk befejezésekor a későbbi esetleges viták megelőzése érdekében a keletkezett károk rendezésének mikéntjére külön megállapodást kell kötni.

AZ MKKSZ SZTRÁJKBIZOTTSÁGA

- 1./ A sztrájkbizottság az Országos Választmány által szükség szerint létrehozandó bizottság. Személyi összetételét az Elnökség javaslata alapján az Országos Választmány határozza meg.
- 2./ A bizottság feladata: az MKKSZ által országos szinten meghirdetett sztrájkjainak szervezése, irányítása, valamint a más szintű sztrájkok lebonyolításának segítése.
- 3./ Országos sztrájk esetén
 - az OV határozata alapján kibocsájtja a sztrájkfelhívást;
 - a sztrájkkal kapcsolatos tárgyalásokon képviseli az MKKSZ-t;
 - az egyeztető eljárásra kijelöli a képviselőket;
 - javaslatot tesz a figyelmeztető, vagy szolidaritási sztrájk kezdeményezésére;
 - szervezi a sztrájkkal összefüggő demonstrációkat, tüntetéseket;
 - végzi a sztrájkkal kapcsolatos tájékoztatási tevékenységet.
- 4./ Országos részleges, megyei (fővárosi), települési és munkahelyi sztrájk esetén:

- segíti az illetékes sztrájbizottságokat a feladatok ellátásában;
- besegít a demonstrációk előkészítésében és lebonyolításában;
- szükség szerint ellátja a sztrájkban érintett szervezet (szervezetek) és munkavállalók jogi képviselőjét, védelmét.

AZ MKKSZ SZTRÁJKALAP FELHASZNÁLÁSÁT IRÁNYÍTÓ BIZOTTSÁGA

1./ A bizottság az Országos Választmány állandó bizottságaként működik, tagjainak száma kilenc. Személyi összetételét az Elnökség javaslata alapján az Országos Választmány határozza meg.

2./ A bizottság feladata:

- figyelemmel kíséri a sztrájkalap képzését és kezelését;
- javaslatot tesz a különböző szintű sztrájkok anyagi támogatására (sztrájksegély), továbbá a demonstrációkra és tüntetésekre fordítható felhasználás mértékére.

SZTRÁJKSEGÉLY

1./ Országos sztrájk esetén az OV, más sztrájknál az Elnökség dönt a sztrájkalapból történő támogatás mértékéről és időtartamáról.

2./ A sztrájkalapból nem fizethető sztrájksegély:

- figyelmeztető és szolidaritási sztrájk teljes időtartamára;
- a sztrájk első öt napjára.

3./ A sztrájksegély a sztrájkban résztvevő szakszervezeti tagokat és szakszervezeten kívülieket egyaránt megilleti.

4./ A sztrájksegély – a szakszervezeti segélyhez hasonlóan – mentes a személyi jövedelemadótól, minden közteheredtől, és nem képezi egyéb levonás alapját.

5./ Sztrájksegély csak azokra a területekre adható, ahol az ellenérdekű felek nem kötöttek megállapodást a sztrájk ideje alatt biztosítandó díjazásról és juttatásokról.

A SZTRÁJKALAP KÉPZÉSE, KEZELÉSE ÉS FELHASZNÁLÁSA

1./ A sztrájkalap az MKKSZ alapszabályában meghatározott tagdíjhányadból és annak kamataiból képződik.

2./ A sztrájkalap titkos.

3./ A sztrájkalapba befolyt összegeket az MKKSZ minden egyéb pénzeszközétől elkülönítetten kezeli. Az alap más célra nem fordítható.

4./ A sztrájkalapból kizárólag:

- a sztrájksegélyekre;

- a demonstrációk és tüntetések költségeinek fedezetére

szabad kifizetéseket eszközölni azzal a megszigorítással, hogy éves szinten a jelzett megmozdulásokra fordítható kiadások nem haladhatják meg az előző egy évben befolyt összeg 60 %-át.

5./ A sztrájkalap rendeltetészerű kezelésének és felhasználásának ellenőrzése az MKKSZ Pénzügyi Ellenőrző Bizottságának feladata.

6./ A felhasználást és a kifizetéseket szabályozó pénzügyi előírásokat külön szabályzatba kell foglalni.

7./ Az országos sztrájkalap létrehozása és folyamatos feltöltése mellett – anyagi lehetőségeikhez mérten – a munkahelyi szervezetek e célra saját bevételeikből külön összegeket különíthetnek el, melynek kezelését és felhasználását szabályozni kell.

A SZTRÁJKSZABÁLYZAT HATÁLYA

1./ Az MKKSZ, illetve szervezetei által kezdeményezett sztrájk eseteire a jelen szabályzatban rögzítettek az irányadók.

2./ A sztrájkszabályzat az Országos Választmány jóváhagyó döntését követő napon lép hatályba.

Budapest, 2001. május 19.

Jelen Sztrájk- és Sztrájkalap szabályzatot az MKKSZ Országos Választmánya 2001. május 19-ei ülésén elfogadta.